

Datum: januari 2017

10 redenen waarom we er mee stoppen

Met ingang van 2017 nemen wij (Merosch) geen ontwerp opdrachten meer aan voor in ieder geval nieuwbouw waarbij aardgas voor verwarming het uitgangspunt is.

Nu klinkt een dergelijke stellingname stoer, zeker in deze tijd van polarisatie. Des te meer reden om dit uitgangspunt in dit artikel te voorzien van argumentatie en nuances.

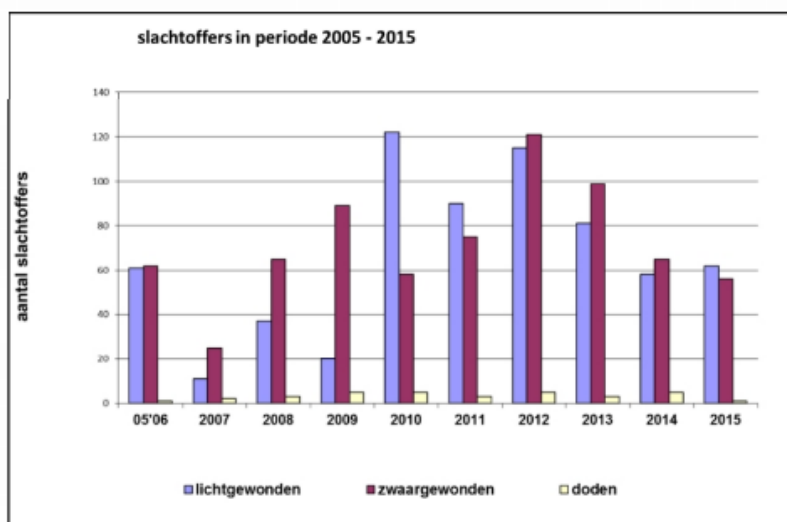
De onderstaande argumenten zijn voor ons overigens niet nieuw. Sinds de oprichting van 2008 zijn we er van overtuigd geraakt dat we aardgas niet in moeten zetten voor verwarming, maar ons juist te richten op een veilige, gezonde en duurzame gebouwde omgeving. Van de honderden projecten die we sindsdien hebben uitgevoerd, zijn maximaal 10 projecten uiteindelijk voorzien van een (piek)ketel. In 2016 waren er bij ons helemaal geen nieuwe projecten op aardgas meer. Feitelijk is dus genoemd uitgangspunt niet meer dan een formalisatie van de staande praktijk. Dit komt doordat we keer op keer onze opdrachtgevers op basis van de inhoudelijke argumenten wisten te overtuigen dat gas niet nodig is.

Hieronder 10 argumenten waarom het onverstandig en onverantwoord is om nog langer aardgas als uitgangspunt te hanteren:

1. Veiligheid (1)

Per jaar zijn er 100 tot 150 slachtoffers, waarvan gemiddeld 5 dodelijk, gerelateerd aan aardgasinstallatietoestellen (zie grafiek). Dit betreft o.a.: brand, explosie en slachtoffers als gevolg van CO-vergiftiging. Het gaat hier niet alleen om ongevallen als gevolg van aardgaslekkages van oude gasinfrastructuur, maar ook, volgens onderzoek van de veiligheidsraad uit 2014, CO-vergiftiging door nieuwe gasketels.

Bron: Registratie van gasinstallatieongevallen achter de meter, jaaroverzicht 2015, KIWA

2. Veiligheid (2)

De aardgaswinning in Groningen leidt tot verzakking van de bodem. Daarmee neemt het gevaar van aardbevingen en het risico van instorting van huizen toe. Tot op heden zijn hier gelukkig geen dodelijke ongelukken door ontstaan. Echter, doorgaan met de aardgaswinning in Groningen zien we als het nemen van onverantwoorde risico's ten aanzien van de veiligheid van mensen. Ook het Rijk ziet overigens dit risico in en wil, mede als gevolg van de afspraken op de klimaatop in Parijs, af van het aardgas. Echter, de besluitvorming en daadkracht op dit vlak zou naar onze mening krachtiger kunnen.

3. Klimaatverandering

Verbranding van aardgas leidt tot meer CO₂-uitstoot en als gevolg daarvan tot de onwenselijke versterking van de opwarming van de aarde. Dat er collectief en mondiaal draagvlak en overtuiging is dat we de klimaatverandering tegen moeten gaan behoeft, zeker na de klimaatop in Parijs, geen betoog.

4. Energetisch inefficiënt (1)

Met een warmtepomp kan veel efficiënter, met minder CO₂-uitstoot, warmte worden opgewekt. Dit wordt alleen maar beter als de stroom voor de warmtepomp steeds meer van duurzame bronnen komt.

5. Energetisch inefficiënt (2)

Willen we echt naar een efficiëntere energieneutrale gebouwde omgeving dan moeten we de duurzame energie die we opwekken zoveel mogelijk gelijktijdig kunnen verbruiken of effectief opslaan voor later gebruik. Dat gaat verre van optimaal bij een gebouw waar een gasketel in zit in combinatie met zonnepanelen. Een gasketel draait niet op elektra maar op gas in tegenstelling tot een warmtepomp die wel op elektra draait. Daarnaast kunnen warmtepompsystemen veel beter energie opslaan dan een systeem met een gasketel. Oftewel: een gasketel past niet of nauwelijks in een concept van een energieneutraal gebouw.

6. Onvoldoende groen gas

Hoewel groen gas (afkomstig van bijvoorbeeld slib, groenafval en koeienmest) een duurzame vervanger is van aardgas, is het potentieel in 2030 in een maximaal scenario nog minder dan 10% van ons huidige aardgasgebruik. (E.e.a. volgens een Studie ECN uit 2013 waarbij genoemd wordt dat het maximum aan groen gas 3,5 miljard m³ per jaar is).

Oftewel: groen gas levert een prima bijdrage, maar kan niet gezien worden als duurzame vervanger van het aardgas. Daarbij is onze visie dat dit groene gas uitsluitend ingezet moet worden voor hoogwaardige toepassingen waar geen goede alternatieven zijn voor aardgas.

7. Gas is volatiel en wordt steeds duurder

De prijs van aardgas is in de achterliggende 15 jaar tweemaal zo hard gestegen dan de prijs van elektriciteit. Daarbij is de prijs van aardgas veel volatieler, omdat deze sterk gekoppeld is aan de ontwikkelingen in het Midden-Oosten.

De prijs van elektriciteit is veel stabiel, omdat het afkomstig is uit meerdere bronnen (ook al zijn niet alle bronnen even duurzaam: gas, kolen, kernenergie, wind, zon, afval enzovoort. Dit is wel waar we naartoe willen). Naar verwachting zal de prijs van duurzame elektriciteit nog wel verder dalen en die van fossiele brandstoffen juist stijgen. De duurzame opwekking van energie zoals wind en zonne-energie wordt namelijk steeds beter en dus goedkoper. Fossiele brandstoffen worden zwaarder belast en dus duurder.

8. Financieel onrendabel (1)

Inmiddels worden steeds meer gebouwen en woningen gerealiseerd met warmtepompen die financieel aantrekkelijker zijn dan gebouwen/woningen met een aardgasketel. Door kostendaling van warmtepompen zullen deze businesscases in de toekomst alleen nog maar beter worden.

9. Financieel onrendabel (2)

Het benodigde aardgas voor het verwarmen van nieuwe gebouwen wordt als gevolg van betere isolatie, warmteterugwinning enzovoort steeds lager. Daarnaast sluiten steeds minder gebouwen aan op een gasnet, omdat ze bijvoorbeeld warmtepompen gebruiken voor verwarming. Hiermee wordt de rentabiliteit van onze gasnetten steeds minder.

Omdat gasnetten een afschrijvingstermijn hebben van 40 jaar is het onverstandig om nu nog nieuwe aardgasnetten neer te leggen. Daarom hebben twee provincies, meer dan 50 gemeenten en de grootste netwerkbedrijven in 2016 op de nationale klimaatop een convenant ondertekend om te stoppen met aardgas. Ook de recent opgestelde Energieagenda van het kabinet zet in op een aardgasloze samenleving.

10. Betrouwbare alternatieven

De laatste reden is dat er voldoende betaalbare, veiligere en bedrijfszekerdere alternatieven zijn voor de gasketel. Denk hierbij aan warmtepompen die warmte halen uit de buitenlucht of de bodem, directe stralingspanelen of warmtenetten.

Conclusie

Op basis van bovenstaande argumenten is het onze overtuiging dat we met het oog op een gezonde, veilige en duurzame toekomst geen ontwerpen meer moeten willen maken en projecten moeten willen begeleiden waarbij aardgas het uitgangspunt is. Als (potentiele) opdrachtgevers hierover twijfelen gaan we hierover graag, geheel vrijblijvend, in gesprek om toe te lichten en te onderzoeken waarom ook in hun geval aardgas voor nieuwbouw niet nodig is en voldoende betere alternatieven aanwezig zijn.

Voor bestaande gebouwen zijn we overigens ook van mening dat verwarming zonder aardgas zeer goed mogelijk is. We proberen dit altijd mee te nemen in het onderzoek, maar soms is het helaas nog niet verantwoord om bij bestaande gebouwen het gas er af te halen. (Dit ligt namelijk complexer dan bij nieuwbouw).

Nieuwbouwprojecten op aardgas voor verwarming doen we daarom vanaf 2017 sowieso niet meer. Tot een nadere toelichting ten behoeve van de aanscherping van ons nieuwe beleid ben ik uiteraard bereid.

Ronald Schilt
directeur Merosch
r.schilt@merosch.nl